

Єдина країна! Единая страна!

Бухгалтер

Усі секрети

Журнал про облік та податки для практиків (виходить 4 рази на місяць)

№ 9 (1013) ■ Березень (I) 2020

У НОМЕРІ

- Дивіденди: а якщо збитки
- Легкові автомобілі: облік придбання
- Фіндопомога: податкові різниці
- Трансфертні ціни: нюанси від Верховного Суду
- Обладнання для діяльності, що пільгується: ПДВ при продажу
- Блокування ПН/РК: дії платника
- ЗЕД: зарахування (заліки)
- Посади для жінок: як називати

Сторінки,
де докладніше

КЛЮЧОВІ ФРАЗИ МАТЕРІАЛІВ НОМЕРА

- Якщо в *поточному* році у ТОВ виявилися *збитки*, то дивідендні виплати можна здійснити за рахунок нерозподіленого *прибутку минулих* років. У такому разі дивіденди будуть вже *не* за збитковий, а за «старий» *прибутковий* період.
- Оскільки *рішення* про виплату дивідендів належить до виключної компетенції *загальних зборів* учасників, то в *протоколі* рішення слід вказати *період, за який* виплачуються дивіденди. **4-5**
-
- Для юрособи, яка протягом *одного* календарного місяця *придбала* у власність легковий автомобіль та *продала* його, обов'язок подання *податкової декларації* з транспортного податку і, відповідно, сплати податку *не* виникає. **6-8**
-
- На *нашу* думку, платник *ЄП* включати до складу доходу суму *поворотної фінансової допомоги*, отриману під час перебування на *загальній* системі, *не повинен*. **8-9**
-
- *Верховний Суд погодився* із застосуванням ДФСУ *методу чистого прибутку* та у черговий раз підтвердив *неправильність* використання цін *контрольованих* операцій як *внутрішніх зіставних* цін за *методом порівняльної неконтрольованої ціни*, незважаючи на *відсутність прямої заборони* в чинній нормі ПКУ на момент виникнення правових відносин.
- Суд підтримав контролюючий орган, що як досліджувану сторону обрав *резидента* України, у зв'язку з *відсутністю* у вільному доступі інформації про *нерезидента* («слабку» сторону в операції).
- Суд *підтвердив* необхідність включення *курсівих різниць* до розрахунку ринкового *діапазону рентабельності* та фактичного показника контрольованої операції. **10-11**
-
- Податківці розглянули ситуацію, коли платник ПДВ *продає* необоротні активи, які використовував у *звільнених* від оподаткування операціях.
- Податківці зауважили, що зазначені необоротні активи будуть використовуватися в *оподатковуваних* ПДВ операціях у межах господарської діяльності платника податку. У такому разі товариство може *зменшити* суму податкових зобов'язань, що були нараховані. **12**
-
- Платник може *не подавати пояснень та копій документів*, необхідних для розгляду питання прийняття контролюючим органом *рішення про реєстрацію в ЄРПН* зайво (помилково) складених податкової накладної / розрахунку коригування. **12-13**
-
- Органи *держнадзору* (контролю), які *не затвердили і не оприлюднили уніфіковані форми актів*, що відповідають *новій Методиці*, *втратили* можливість проводити держнадзор (контроль), оскільки за результатами перевірок є можливим складання *актів перевірок винятково за уніфікованою* формою. **15**
-
- При проведенні *зарахування* зустрічних однорідних вимог суб'єкти господарювання мають врахувати *не тільки* той факт, що обидва зобов'язання виражені *в грошах*, але й що вони повинні мати *однаковий еквівалент виконання* зобов'язання, тобто гривня — гривня, долар США — долар США, євро — євро. **15**
-
- *Мінсоцполітики* звертає увагу на наявність *комп'ютерних* програм, які обробляють інформацію, що надходить, зокрема, при формуванні *Звіту* про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, надбавки, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну *від 15.05.2018 р. № 511*; у зв'язку із цим *професійні назви робіт* (графа *12*) мають відповідати *Класифікатору професій*. **16**

Виходить з липня 1996 р.

Періодичн. — 4 рази на місяць

Свідоцтво про держреєстрацію
КВ № 20316-10116ПР
від 11.10.2013 р.

Засновник і видавець —
ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Шеф-редактор
на громадських засадах
Олександр Кірш,
заслужений економіст України,
Ph. D., чл.-кор. АЕНУ і МКА

Заст. Шеф-редактора
Алла Погребняк

Редакційна колегія:
Станіслав Погребняк,
д. ю. н., проф.;

Олена Уварова, к. ю. н.,
Григорій Берченко, к. ю. н.;
Леонід Карпов, к. е. н.;
Іван Чалий, к. е. н.;
Дмитро Михайленко

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Відп. за випуск: **В. Беспалов**

Набір: **О. Сергеева**

Кор. і літ. ред.: **О. Мкртчян**, к. м. с.

Верстка, малюнки: **В. Лотоцький**

Адреса редакції:

61002 Україна,
Харків, вул. Алчевських, 4

Тел.: (067) 803-96-71,
(057) 717-19-11

E-mail: presexpr@gmail.com

Поштовий зв'язок:
а/с 7309, Харків-2, 61002

Доставка: (067) 803-96-71

Підписано до друку 12.03.2020 р.

Формат 60x84/8, друк офсетний
Ум.-друк. арк. 1,86;
ум.-вид. арк. 1,43

© ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

З М І С Т

Від шеф-кухаря

Інвестують в енергійних, а не наркоманів 4

Податки та навколо / Бухоблік

Л. Мариніна. Резидент, нерезидент —
кожен хоче дивіденд

Дивіденди: ваші запитання — наші відповіді 4

Податки та навколо / Бухоблік / Юрнюанси

А. Погребняк. Нелегкий облік легкових авто

Придбання автомобіля: проводимо держреєстрацію,
формуємо первісну вартість, сплачуємо податки/збори 6

Документи з коментарями

Яка РІЗНИЦЯ...

Фіндопомога: коли є податкові різниці

З ІПК Державної податкової служби України
від 19.02.2020 р. № 664/6/99-00-07-02-02-06/ІПК 8

(Не)правильні, (не)зіставні, (не)контрольовані...

Трансфертне ціноутворення: Верховний Суд підтримав податкову службу
в справі «Суміхімпром»

Із Постанови Верховного Суду від 20.12.2019 р. № 818/1786/17,
адміністративне провадження № К/9901/24685/19 10

Коментар від С. Федечкіна, «Crowe LF Ukraine»,
за участю Д. Михайленка та В. Смердова 11

Док-огляд

Нове вийшло

1. Продали обладнання, придбане для пільгової діяльності,—
коригуємо компенсуючі ПДВ-зобов'язання 12

2. Чи може колишній отримувач сільгоспдотації
скласти РК до ПН із кодом «2» 12

3. Дії платника у разі блокування зайво (помилково) складених ПН/РК 12

4. Рейдерська атака: чи можна за зверненням платника податку
виключити «злочинні» ПН з ЄРПН 13

5. Відповідальність за реалізацію пального або спирту етилового
без реєстрації платником акцизного податку 14

6. Виявили помилку у фінансовій звітності: як виправити? 14

7. «Загальний» ФОП передплатив бухгалтерське видання:
чи будуть ФОП-витрати 14

8. Суд підтримав бізнес у праві не допускати органи контролю до перевірок,
якщо відсутні затверджені уніфіковані форми актів перевірок 15

9. Суд розтлумачив можливість
зарахування зустрічних вимог з нерезидентами 15

10. Як заповнювати в кадровій документації назви посад для жінок —
поради Мінсоцполітики 16

11. Верховний Суд роз'яснив умови самопредставництва юросіб 16

Картинна галерея

Малюнки В. Лотоцького 1, 4, 6, 8, 10, 14

ВІД ШЕФ-КУХАРЯ

Інвестують в енергійних, а не наркоманів

Нещодавно «традиційний» продаж ВКВ для зміцнення нацвалюти був замінений вкиданням на ринок **цінних паперів, номінованих у гривні**.

І інвестори дійсно їх якийсь час **купували**, створюючи на **UAH** небачений попит.

Спочатку **не поділяв** у зв'язку з цим оптимізму, про що писав ще в січні («Хабар державі?» — «Бухгалтер» № 4'2020, с. 4).

Ну а тепер уже — славнозвісні **ОВДП** особливо й **не беруть**. Ніхто **постійний** хабар, власне, нікому **не обіцяв**. У вигляді **кредитів** від МВФ — **аналогічно**.

Це — погано?

Це — **шикарно**. Бо дає Україні **рідкісну** можливість **задуматися**.

І **одуматися**.

Зіскочити з голки. Поки МВФ **не передумав** та її не повернув.

Важко буде тільки **перший** час. Який важливо **грамотно** використати. Аби в подальшому без неї обходитися було **легко**.

Тобто не просто знижувати **облікову ставку НБУ**, а робити це різко **настільки**, щоб і **підприємства**, і **люди** дійсно, нарешті, відчули: банківські **кредити**

ти — **реально** можливі. А підуть **гроші** — піде і **попит з пропозицією**. Це — **повітря** економіки.

Ну а **головне** — стимулювати **інвестиції**. Не **перетікання** капіталу / основних фондів з України до України, а саме **новий** капітал / **нові** ОФ. Пільгуючи при цьому податки з того, чого **поки** — взагалі **немає**.

Щоб було зрозуміло, про що йдеться, нагадаю анекдот.

Хлопчик плаче — загубив долар. Йому дають долар — ридає ще голосніше: «А так би у мене **вже було 2!!!**».

Так само робить Україна, не бажаючи пільгувати те, чого ще в неї немає: а от коли б і **інвестиції** були, і потім ще **повні** податки з прибутку інвесторів, то було б більше!

Хоча **без** інвестицій — не буде нічого **взагалі**. Крім **боргів**.

ПОДАТКИ ТА НАВКОЛО / БУХОБЛІК

Резидент, нерезидент — кожен хоче дивіденд

Дивіденди: ваші запитання — наші відповіді

Наше підприємство (ТОВ) планує виплатити своїм учасникам дивіденди.

Просимо роз'яснити: 1) чи можна виплатити дивіденди за 2019 рік, якщо підприємство має збитки? 2) які нюанси виникають при виплаті дивідендів фізособам-нерезидентам? 3) чи потрібно при виплаті дивідендів враховувати готівкові обмеження?

Відповідаємо на запитання по порядку.

1. Нагадаємо, що згідно з п. 4 П(С)БО 15 «Дохід дивіденди» — частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства. А п/п. 14.1.49 ПКУ встановлено, що **дивіденди** — це платіж, який здійснюється юрособою у зв'язку з розподілом частини її прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку. Тому **головна**

умова виплати дивідендів — наявність у підприємства **бухгалтерського прибутку**. Виплачувати їх **за періоди**, у яких **не було** прибутку, **не можна**. Таким чином, якщо підприємство мало збитки в 2019 році, то виплатити дивіденди за 2019 рік воно **не може**.

Однак здійснити дивідендні виплати за певних умов **збиткове** підприємство все ж **може**. За рахунок **чого** виплачувати дивіденди, наприклад, у **поточному збитковому** році?

Якщо в **поточному** році у ТОВ виявилися **збитки**, то дивідендні виплати можна здійснити за рахунок нерозподіленого **прибутку минулих** років. У такому разі дивіденди будуть вже **не** за збитковий, а за **«старий» прибутковий** період.

Столичні податківці в консультації ГУДФС в м. Києві від 28.05.2019 р. № 2419/ІПК/26-15-12-03-11 (див. її у «Бухгалтері» № 24'2019 на с. 22) запевнили, що

ПКУ не забороняє виплачувати дивіденди, навіть якщо *відсутній* чистий прибуток або прибуток, розрахований за правилами, визначеними ст. 137 ПКУ, але є *нерозподілений* прибуток «старих» років.

Оскільки *рішення* про виплату дивідендів належить до виключної компетенції *загальних зборів* учасників, то в *протоколі* рішення слід вказати *період, за який* виплачуються дивіденди.

У зв'язку із цим нагадаємо, що дивіденди можуть виплачуватися за будь-який період, *кратний кварталу*, якщо інше *не передбачено* статутом (ч. 3 ст. 26 Закону від 06.02.2018 р. № 2275-VIII «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»).

2. Фізособа-нерезидент, яка отримує доходи з джерелом їх походження в Україні, є платником податку згідно з п/п. 162.1.1 ПКУ.

Відповідно до п/п. 170.10.1 ПКУ дивіденди, що нараховуються фізособам-нерезидентам, оподатковуються ПДФО та військовим збором за тими самими правилами та ставками, що й дивіденди, нараховані фізособам-резидентам* (але з урахуванням «нерезидентських» особливостей).

Якщо між Україною та країною, резидентом якої є отримувач доходів, укладено *договір* про уникнення подвійного оподаткування і в ньому прописано інші правила, ніж передбачені ПКУ, то податковий агент застосовує правила міжнародного договору (п. 3.2 ст. 3, ст. 103 ПКУ).

Отже, при виплаті дивідендів нерезиденту їхню суму *зменшують* на податок на доходи нерезидента (так званий податок на репатріацію для юросіб або ПДФО — для фізосіб). Крім того, дивіденди можуть потрапити під оподаткування в країні *отримувача*, уникнути яке покликані міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування. *Перелік держав*, з якими Україна уклала такі договори станом на 01.01.2020 р., наведено в листі ДПСУ від 04.02.2020 р. № 1852/7/99-00-09-02-02-07 (інформацію про нього — див. у п. 5 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 8'2020 на с. 14–15).

3. Товариство має враховувати *обмеження* на *готівкові* розрахунки в разі виплати дивідендів готівкою через *касу* підприємства.

Нагадаємо, що такі обмеження встановлено розділом II Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148 (далі — *Положення № 148*), у вигляді граничних сум розрахунків готівкою за день. Виходячи з п. 6 розділу II Положення № 148 підприємства можуть виплачувати дивіденди готівкою в таких сумах:

1) якщо дивіденди виплачуються юридичній особі — до **10 тис.** грн протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами;

2) якщо дивіденди виплачуються фізичній особі — до **50 тис.** грн протягом одного дня за одним або кількома документами.

Податківці також підтверджують, що готівкові *обмеження* поширюються на виплату *дивідендів* (консультації ГУ ДФС у м. Києві від 31.08.2018 р. № 3802/ІПК/26-15-13-09-15 та з підкатегорії 109.13 «ЗІР»; останню — див. у «Бухгалтері» № 40'2019 на с. 13т).

Любов Мариніна

* **Ставка** ПДФО залежить від **статусу** емітента корпоративних прав та **виду** дивідендів: якщо ТОВ — платник податку на прибуток, то воно утримує з дивідендів на користь фізосіб **ПДФО** за ставкою **5%** та **військовий** збір за ставкою **1,5%**; якщо дивіденди нараховує ЮРЕП, то ставка ПДФО збільшується до **9%**. З привілейованих дивідендів слід утримувати ПДФО за ставкою **18%** (п/п. 57.1¹.4 ПКУ).

Про нюанси оподаткування **ПДФО** дивідендів, нарахованих на користь фізосіб, — див. консультацію «ЗІР» у «Бухгалтері» № 40'2019 на с. 12т.

Що стосується **ЄСВ**, то його *немає*. Річ у тім, що дивіденди не належать до фонду оплати праці і не є винагородою за виконані роботи/послуги за цивільним договором. До того ж такі виплати згадані в п. 14 розділу II Переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого Постановою КМУ від 22.12.2010 р. № 1170.

З цим згодні і **податківці** (див. консультацію ГУ ДФС у Донецькій області від 05.10.2018 р. № 4303/ІПК/05-99-13-07 у «Бухгалтері» № 43'2018 на с. 11т–12т).

**Ділове консультування
за телефоном
для передплатників «Бухгалтера»
від автора журналу!**

Консультації платні.

(057) 717 19 11

Нелегкий облік легкових авто

*Придбання автомобіля:
проводимо держреєстрацію,
формуємо первісну вартість,
сплачуємо податки/збори*

При придбанні підприємством **автомобіля** — без участі **бухгалтера** ніяк не обійтися. Адже така процедура тягне за собою необхідність оформити її правильно, сплатити податки та збори, що супроводжують придбання автомобіля, а також сформувати його первісну вартість. З'ясуємо, як усе правильно зробити.

1. Державна реєстрація автомобіля: подробиці

Держреєстрація транспортного засобу (далі — **ТЗ**) здійснюється згідно з Порядком № 1388*. Так, для реєстрації ТЗ його власник або уповноважена ним особа мають звернутися до будь-якого сервісного центру МВС незалежно від місцезнаходження підприємства або до центру надання адміністративних послуг (п. 3 Порядку № 1388).

Відповідно до п. 7 Порядку № 1388 така реєстрація (перереєстрація) здійснюється протягом 10 діб після придбання (отримання), або митного оформлення ТЗ, або їх тимчасового ввезення на територію України, або виникнення обставин, що є підставою для внесення змін до реєстраційних документів.

Для цього підприємство має подати заяву, а також документи, які підтверджують правомірність придбання автомобіля (п. 8 Порядку № 1388). До них належать, зокрема, договір купівлі-продажу, митна декларація тощо.

Щоб автомобіль зареєстрували та видали номерний знак, підприємство повинно сплатити до бюджету податки і збори (обов'язкові платежі). Крім податків і зборів підприємство вносить в установленому порядку плату за проведення огляду ТЗ, державну реєстрацію, відшкодування вартості бланків реєстраційних документів та номерних знаків.

Якщо реєстрація ТЗ здійснюється **вперше**, то власник ТЗ зобов'язаний сплатити ще й збір на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з операцій з відчуження автомобілів (далі — **пенсійний збір**), за винятком випадків забезпечення легковими автомобілями осіб з інвалідністю згідно з законодавством та успадкування легкових автомобілів (п. 7 ч. 1 ст. 1 Закону № 400**).

Об'єктом оподаткування пенсійним збором є **вартість автомобіля** (п. 6 ч. 1 ст. 2 Закону № 400). Ставка збору залежить від вартості автомобіля, яка,

у свою чергу, визначається на підставі прожиткового мінімуму для працездатних осіб (ПМПО), встановленого Законом на 1 січня звітного року:

- а) 3% від вартості легкового автомобіля — якщо об'єкт оподаткування не перевищує 165 ПМПО;
- б) 4% від вартості легкового автомобіля — якщо об'єкт оподаткування перевищує 165 ПМПО, але не перевищує 290 ПМПО;
- в) 5% — якщо об'єкт оподаткування перевищує 290 ПМПО.

Пенсійний збір нараховується на вартість автомобіля без урахування ПДВ (див. лист ПФУ від 25.06.2011 р. № 13034/03-30 у «Бухгалтері» № 29'2011 на с. 11).

2. Первісна вартість автомобіля: як сформувати

Нагадаємо, що **первісною вартістю** вважається історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

Правила формування первісної вартості ОЗ містяться в п. 8–13 П(С)БО 7 «Основні засоби». Розглянемо їх по порядку:

1) суми, що сплачують **постачальникам** активів та **підрядникам** (без урахування непрямих податків). Сюди потраплять суми, сплачені (нараховані) як компенсація вартості автомобіля, враховані без ПДВ, якщо підприємство є платником ПДВ;

* **Порядок** державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів затверджено Постановою КМУ від 07.09.98 р. № 1388 (у редакції Постанови КМУ від 23.12.2009 р. № 1371).

** Закон від 26.06.97 р. № 400/97-ВР «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування».

2) *реєстраційні збори*, державне *мито* та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на автомобіль (наприклад, пенсійний збір, який сплачується при *першій* держреєстрації автомобіля);

3) суми *ввізного мита* (якщо автомобіль ввозять з-за кордону);

4) суми *непрямих* податків у зв'язку з придбанням автомобіля, якщо вони не відшкодовуються підприємству.

Це можуть бути, наприклад, суми ПДВ або ж суми акцизу;

5) витрати на *страхування* ризиків доставки автомобіля та на саму доставку.

Це справедливо для випадку, якщо, наприклад, автомобіль везуть з-за кордону, а його *транспортним* займається *стороння* організація. Якщо автомобіль їде своїм ходом, то витрати на паливе (документально підтвержені) теж можна включити до первісної вартості та амортизувати їх;

6) інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням автомобіля до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою.

Під цю категорію підпадають різні витрати, наприклад плата за проведення огляду ТЗ, відшкодування вартості бланків реєстраційних документів та номерних знаків, яку підприємство внесло під час реєстрації автомобіля.

А от витрати на «автоцивілку» фахівці не рекомендують відносити до первісної вартості автомобіля, оскільки вони з'являються вже під час його експлуатації.* Зазвичай витрати на «автоцивілку» враховують протягом терміну дії страхового поліса рівномірними частинами залежно від напрямку використання автомобіля (рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів»).

Якщо підприємство купує новий автомобіль у *кредит*, то витрати, понесені на сплату відсотків за кредитом або комісійних платежів банку (фінансові витрати), до первісної вартості автомобіля не включаються. Річ у тому, що такі витрати потрапляють до первісної вартості лише об'єктів ОЗ, які визнаються кваліфікаційними активами згідно з П(С)БО 31 «Фінансові витрати».

3. Транспортний податок: загальні моменти та окремі питання

Якщо підприємство купило *новий* легковий автомобіль, то, можливо, за нього доведеться сплатити *транспортний податок*.

Згідно з п/п. 267.1.1 ПКУ платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, у тому числі нерезиденти, щодо яких виконуються такі дві умови: вони мають у власності *легковий* автомобіль**; такий автомобіль зареєстровано в Україні згідно з чинним законодавством.

Однак, щоб стати об'єктом оподаткування, легковий автомобіль має відповідати одночасно двом критеріям: 1) з року випуску легковика минуло *не більше 5 років* (включно); 2) *середньоринкова вартість**** автомобіля перевищує 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. У 2020 році це складає 1 771 125 грн.

Рік випуску визначається датою виготовлення ТЗ (день, місяць, рік). Якщо календарну дату виготовлення автомобіля встановити неможливо, її визначають як 1 січня року виготовлення, зазначеного в реєстраційних документах (п/п. 14.1.220 ПКУ).

Отже, у 2020 році об'єктом оподаткування можуть стати автомобілі, які були випущені *не раніше 2015 року*.

Як обчислюється транспортний податок, якщо місяць, у якому *придбано* ТЗ, *не збігається* з місяцем, у якому він *зареєстрований*?

У консультації, розміщеній у підкатегорії 110.05 «ЗІР» (див. «Бухгалтер» № 46'2019, с. 11т–12т), податківці роз'яснили, що за ТЗ, придбані протягом року, транспортний податок сплачується починаючи з місяця, у якому виникло право власності на такий об'єкт — проведено реєстрацію ТЗ.

Таким чином, у разі якщо місяць, у якому *придбано* ТЗ, і місяць, у якому проведено процедуру його *держреєстрації*, *різні*, то сплачуватися транспортний податок має з місяця, у якому проведено *держреєстрацію* ТЗ.

А якщо юрособа протягом *одного* місяця *придбала* і *продала* легковий автомобіль, чи потрібно подавати *декларацію* і сплачувати *податок*?

У консультації, розміщеній у підкатегорії 110.05 «ЗІР» (див. «Бухгалтер» № 46'2019, с. 12т), податківці нагадали, що в разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом *звітного року* податок обчислюється *попереднім* власником за період з 1 січня цього року до початку того місяця, у якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а *новим* власником — починаючи з місяця, у якому він отримав право власності на даний об'єкт (п/п. 267.6.5 ПКУ).

* *Такої самої* думки дотримується і *Мінфін* у листі від 21.07.2004 р. № 31-17310-01-29/13178.

** До речі, податківці стверджують, що до об'єктів оподаткування відносяться і *спеціалізовані* легкові автомобілі (консультація ДФСУ від 20.07.2018 р. № 3219/6/99-99-12-02-03-15/ІПК), якщо вони відповідають критеріям п/п. 267.2.1 ПКУ (наприклад, таксі).

*** *Методику* її визначення для цілей обчислення транспортного податку затверджено Постановою КМУ від 18.02.2016 р. № 66. На сайті Мінекономрозвитку наведено Перелік легкових автомобілів, що підлягають оподаткуванню транспортним податком у відповідному році. Цей Перелік оновлюється щороку до 1 лютого податкового (звітного) року (п/п. 267.2.1 ПКУ).

Якщо протягом одного *календарного місяця* стала держреєстрація придбання та зняття з обліку (продажу) ТЗ однією юрособою, то для цієї юрособи *дата початку* сплати транспортного податку та *дата припинення* його обчислення *збігаються* — це початок місяця, у якому придбано і втрачено право власності на об'єкт оподаткування.

Отже, зазначають податківці, для юрособи, яка протягом *одного* календарного місяця *придбала* у власність легковий автомобіль та *продала* його, обов'язок подання *податкової декларації* з транспортного податку і, відповідно, сплати податку *не* виникає.

Коли і куди платити транспортний податок?

Звітний період сплати транспортного податку — календарний *рік*. Юрособи самостійно сплачують податок за місцем реєстрації автомобіля (п/п. 267.7.1 ПКУ) щоквартально (до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом) авансовими внесками, відображеними в податковій декларації (п/п. 267.8.1«б» ПКУ). Для податку за 2020 рік останні дні сплати: за I квартал — 29.04.2020 р.; за II квартал — 29.07.2020 р.; за III квартал — 29.10.2020 р.; за IV квартал — 29.01.2021 р.

Податок сплачують за кодом бюджетної класифікації 18011100 «Транспортний податок з юридичних осіб».

Алла Погребняк

ДОКУМЕНТИ З КОМЕНТАРЯМИ

З ІПК Державної податкової служби України від 19.02.2020 р. № 664/6/99-00-07-02-02-06/ІПК

<...> Положеннями [Податкового] Кодексу *не* передбачено коригування фінансового результату до оподаткування на суму *безповоротної* фінансової допомоги, наданої іншому платнику податку на прибуток на загальних підставах, який не оподатковується за ставкою 0 відсотків відповідно до п. 44 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу. Такі операції відображаються згідно з правилами *бухгалтерського* обліку.

Крім того, Кодексом *не передбачено різниць* для коригування фінансового результату до оподаткуван-

Яка РІЗНИЦЯ...

Фіндопомога: коли є податкові різниці

ня за операціями з надання фінансової допомоги на *поворотній* основі.

Такі операції відображаються згідно з правилами *бухгалтерського* обліку при формуванні фінансового результату до оподаткування.

<...>

Водночас, у разі якщо отримувачем *безповоротної* фінансової допомоги є платник єдиного податку, то фінансовий результат до оподаткування надавача такої допомоги — платника податку на прибуток коригується відповідно до п/п. 140.5.10 п. 140.5 ст. 140 Кодексу.

Крім того, якщо *поворотна* фінансова допомога *не* була *повернута* платником єдиного податку та надавачем такої допомоги — платником податку на прибуток прийнято рішення про її прощення, така поворотна допомога набуває статусу *безповоротної*, і на суму прощеної допомоги фінансовий результат до оподаткування відповідно до вимог п/п. 140.5.10 п. 140.5 ст. 140 Кодексу підлягає збільшенню у звітному періоді, коли прийнято рішення про таке прощення.

<...>

**Консультації з оптимізації бізнес-процесів
для зростання прибутковості вашого бізнесу,
вирішення проблем, семінари та тренінги
для вас і вашого персоналу.**

Великий успішний досвід.

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199

Від редакції

У консультації податківці розглянули, зокрема, питання оподаткування податком на прибуток операцій з надання фінансової допомоги на поворотній та безповоротній основі, а також випадок прощення заборгованості за поворотною фіндопомогою.

Як справедливо зазначили податківці, ПКУ **не передбачені** податкові різниці за операціями надання поворотної фіндопомоги (ПФД).

Інша річ, коли отримувачем ПФД є платник ЄП, для яких п/п. 3 п. 292.11 ПКУ передбачено спеціальну норму, згідно з якою не включаються до доходу суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання.

ПФД **не** включається до доходів платника ЄП — одержувача **тільки** в тому випадку, якщо вона є **короткостроковою**, тобто якщо він отримав і повернув таку допомогу протягом 12 місяців (див. лист ДПСУ від 11.02.2013 р. № 1990/6/17-1216 у «Бухгалтері» № 12'2013 на с. 20–21). Але якщо платник ЄП не повернув таку фіндопомогу протягом 12 місяців — її доведеться включати в доходи у **тому** періоді, у якому закінчиться 12-місячний строк (див. також постанову Львівського апеляційного адміністративного суду від 11.01.2016 р. у справі № 876/4028/14, www.reyestr.court.gov.ua/Review/55025185).

У коментованій консультації податківці також підкреслили: якщо ПФД не було повернуто платником ЄП позикодавцю — платнику податку на прибуток, то вона набуває статусу **безповоротної**. І на суму прощеної фіндопомоги

високодохідник повинен збільшити фінрезультат відповідно до вимог п/п. 140.5.10 ПКУ в звітному періоді, у якому було прийнято рішення про таке прощення.

А якщо юрособа отримала ПФД, а потім стала платником ЄП 3-ї групи — якими є податкові наслідки неповернення ПФД?

Нагадаємо, що цю ситуацію ми розглядали в «Бухгалтері» № 45'2018 на с. 13. На **нашу** думку, платник ЄП включати до складу доходу суму ПФД, отриману під час перебування на **загальній** системі, **не повинен**. Чому?

По-перше, норма п/п. 3 п. 292.11 ПКУ є **спецнормою** виключно для платників ЄП, вона не містить перехідних положень.

По-друге, до складу доходу **не включаються** суми ПФД, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання. Тобто отримання та повернення коштів повинні відбуватися саме під час перебування на спрощеній системі оподаткування.

По-третє, податковий статус позичальника **змінено**, на момент отримання ПФД підприємство не було платником ЄП, відповідно, **не могло** враховувати норму п/п. 3 п. 292.11 ПКУ.

На жаль, щодо цього питання **податківці** мають **іншу** позицію (див., наприклад, журнал «Вісник. Офіційно про податки» № 33/2018, с. 44). Тому **обережний** ЮРЕП не ризикуватиме і поверне кошти позикодавцю до закінчення 12 календарних місяців з дати переходу на ЄП, а потім знову їх отримає. Таким чином, виходячи з роз'яснень податківців платник ЄП уникне визнання доходу.

www.samoe.in.ua

До відома читачів

Зворотний зв'язок за **неспеціальними** питаннями (зазвичай **організаційними**) — за тел. **067-803-96-71**.

Рукописи (і т. ін.) **не повертаються** та **не рецензуються**.

Передрук авторських матеріалів припустимий лише за умови **письмового узгодження** з редакцією.

Виділення в текстах (у тому числі в документах) — **редакційні**.

Усі публікації — неофіційні, **переклади** — виконано **редакцією** журналу!

На критику — **відповідаємо**.

Відпочинок душі — на сайті О. Кірша www.samoe.in.ua

Словом «**ФОП**» позначається будь-яка **фізична особа** — **підприємець** незалежно від системи її оподаткування; словами «**ЮРЕП**» і «**ПРИПЕП**» позначається відповідно: «**юрособа** на **єдиному податку**» та «**приватний підприємець** на **єдиному податку**».

Заєць (див. **ліворуч**) позначає текст для **обережних** читачів, а **лев** (див. **праворуч**) — для **сміливих**.

Наші реквізити:

т/р UA393516070000002600881955631 у відділенні № 19 «ПАО БАНК ГРАНТ»,
МФО 351607, код ЄДРПОУ 38775379;
отримувач — ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013».

(Не)правильні, (не)зіставні, (не)контрольовані...

Трансфертне ціноутворення: Верховний Суд підтримав податкову службу в справі «Сумихімпром»

Із Постанови Верховного Суду
від 20.12.2019 р. № 818/1786/17,
адміністративне провадження
№ К/9901/24685/19

Аналіз мети та принципів трансфертного ціноутворення дає підстави для висновку про те, що у розумінні положень статті 39 ПК України у редакції, чинній як з 1 січня 2015 року, так і у редакції на час виникнення спірних відносин, зіставними операціями визнавались неконтрольовані операції сторін, які не є пов'язаними особами.

Зміни до ПК України, які набули чинності з 1 січня 2015 року, не встановлювали нового регулювання спірних відносин, вони лише ясніше розкривали мету трансфертного ціноутворення.

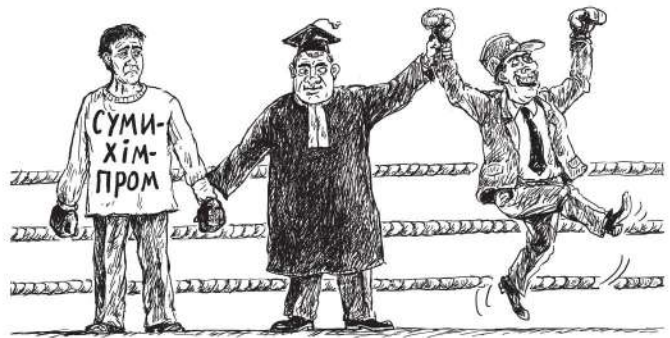
<...>

Ураховуючи наведене, колегія суддів погоджується з висновками контролюючого органу про те, що використання методу порівняльної неконтрольованої ціни щодо контрольованих операцій імпорту природного газу від Ostchem Holding Limited* є неможливим у зв'язку з відсутністю інформації щодо зіставних неконтрольованих операцій в офіційних джерелах інформації, а співставлення цієї операції з операціями по реалізації нерезидентом Ostchem Holding Limited природного газу ПАТ «Одеський припортовий завод» не відповідає вимогам податкового законодавства.

<...> Контролюючим органом *правомірно* застосовано *метод чистого прибутку* як найбільш доцільний для встановлення відповідності цін контрольованих операцій, а досліджуваною стороною обрано Ostchem Holding Limited як таку, що виконує найменше функцій та несе найменші ризики.

<...>

<...> Контролюючий орган дійшов правильного висновку про те, що за контрольованими операціями щодо експорту мінеральних добрив на користь NF Trading AG при застосуванні *методу чистого прибутку* досліджуваною стороною слід обрати не NF Trading AG, а резидента ПАТ «Сумихімпром» у зв'язку

з відсутністю у вільному доступі інформації про нерезидента NF Trading AG.

<...>

<...> Суди попередніх інстанцій *помилково не погодилися* з доводами контролюючого органу про те, що для побудови внутрішнього діапазону рентабельності повинні бути враховані *виключно* поставки на умовах FCA м. Суми, пославшись на те, що для застосування *методу чистої рентабельності* на базі внутрішніх зіставних операцій *умови поставки* не впливають на зіставність.

<...>

Оскільки відповідач встановив, що контрольована операція щодо експорту товару здійснювалась *лише* у вересні 2013 року, а *обсяги випуску* з виробництва діоксиду титану та ціна за період із вересня по грудень 2013 року є різними, то він обґрунтовано (доцільно) ринковий діапазон внутрішніх зіставних операцій чистої рентабельності витрат та валової рентабельності собівартості розраховував саме за вересень 2013 року, а не за весь рік.** При цьому під час перевірки контролюючим органом відібрано чотири внутрішні зіставні операції: *з двома нерезидентами та двома резидентами*.

<...>

<...> Суди *помилково не погодилися* з висновком контролюючого органу про необхідність включення курсових різниць до розрахунку ринкового діапазону рентабельності та фактичного показника контрольованої операції з урахуванням *курскових різниць*.

<...>

Суддя-доповідач М. Гусак

Судді: М. Гімон,
Є. Усенко

* Республіка Кіпр.— *Ред.*

** Збережено текст *оригіналу*, включаючи *пунктуацію* (або її *відсутність*).— *Ред.*

**Ділове консультування за телефоном
для передплатників «Бухгалтера» від автора журналу!**

Консультації платні.

(057) 717 19 11

Коментар від Сергія Федечкіна,
«Crowe LF Ukraine»,
за участю Дмитра Михайленка та Віталія Смердова

Отже, з'явилося ще одне рішення Верховного Суду з трансфертного ціноутворення, у якому Суд підтримав позицію податкової служби проти платника податків «Сумхімпром». У цілому воно розвиває підходи, викладені суддями в іншому рішенні, яке вони підтримали,— проти заводу «Рівнеазот», що, як і «Сумхімпром», належить до тієї самої групи компаній.

У рішенні щодо «Сумхімпром» **Верховний Суд погодився** із застосуванням ДФСУ **методу чистого прибутку** та у черговий раз підтвердив **неправильність** використання цін **контрольованих** операцій як **внутрішніх зіставних** цін за **методом порівняльної неконтрольованої ціни**, незважаючи на **відсутність прямої заборони** в чинній нормі ПКУ на момент виникнення правових відносин. При цьому ВС проаналізував мету та принципи трансфертного ціноутворення, посилаючись на пояснювальну записку до законопроекту Закону **від 04.07.2013 р. № 408-VII** «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» та на Модельну конвенцію ОЕСР.

Далі, Суд підтримав контролюючий орган, що як досліджувану сторону обрав **резидента** України, у зв'язку з **відсутністю** у вільному доступі інформації про **нерезидента** («слабку» сторону в операції).

Що іще крім згаданих обставин встановив Верховний Суд?

Ринковий діапазон внутрішніх зіставних операцій чистої рентабельності витрат та валової рентабельності собівартості повинні розраховуватися саме в місяці здійснення операції (у цій справі — у вересні 2013 року), а не за весь рік.

Суд підтримав податківців, які під час розрахунку внутрішнього діапазону рентабельності обирали постачання на базі однієї умови ІНКOTЕРМС — FCA Суми, посилаючись на те, що операції з використанням інших підстав постачання спотворюють зіставність.

Нарешті, Суд **підтвердив** необхідність включення **курскових різниць** до розрахунку ринкового **діапазону рентабельності** та фактичного показника контрольованої операції.

Ексклюзивні
листівки

<http://arts.in.ua/vitlot>
+ 3 8 (050) 300 93 99

ДОК - ОГЛЯД

Нове вийшло

1. Продали обладнання, придбане для пільгової діяльності,— коригуємо компенсуючі ПДВ-зобов'язання

У консультації ДПСУ від 04.02.2020 р. № 440/6/99-00-07-03-02-06/ІПК податківці розглянули ситуацію, коли платник ПДВ *продає* необоротні активи, які використовував у *звільнених* від оподаткування операціях.

Вони нагадали, що під час *придбання* необоротних активів (стоматологічного обладнання), яке *призначалося* для використання у *звільнених* від оподаткування ПДВ операціях, товариство — платник ПДВ зобов'язане було нарахувати компенсуючі ПДВ-зобов'язання згідно з п. 198.5 ПКУ.

Надалі було вирішено *продати* такі необоротні активи (стоматологічне обладнання), а такі операції *оподатковуються* ПДВ згідно з п. 185.1 та 188.1 ПКУ.

Податківці зауважили, що зазначені необоротні активи будуть використовуватися в *оподатковуваних* ПДВ операціях у межах господарської діяльності платника податку. У такому разі товариство може *зменшити* суму податкових зобов'язань, що були нараховані відповідно до п. 198.5 ПКУ. Для цього потрібно скласти та зареєструвати в ЄРПН розрахунок коригування до відповідної податкової накладної.

Водночас зменшення суми ПДВ-зобов'язань, визначених згідно з п. 198.5 ПКУ, підкреслили податківці, потрібно здійснювати виходячи з *балансової (залишкової) вартості* необоротного активу.

2. Чи може колишній отримувач сільгосподотації скласти РК до ПН із кодом «2»

ДПСУ у консультації від 17.02.2020 р. № 634/6/99-00-07-03-02-06/ІПК роз'яснила, чи можна скласти розрахунок коригування до податкової накладної, складеної *сільгоспвиробником — отримувачем бюджетної дотації*, після *виключення* його з Реєстру отримувачів бюджетної дотації.

Як зазначають податківці, у разі зміни ціни та номенклатури товарів, зазначених у відповідній податковій накладній, постачальник повинен скласти розрахунок коригування до неї та зареєструвати його в ЄРПН (п. 192.1 ПКУ).

При цьому платник ПДВ, включений до Реєстру отримувачів бюджетної дотації, за операціями з постачання власне вироблених товарів, отриманих від видів діяльності, визначених п. 16¹.3 Закону від 24.06.2004 р. № 1877-IV «Про державну підтримку сільського господарства України», складає окрему

податкову накладну, у другій частині порядкового номера якої вказує код «2».

Отже, якщо *після виключення* платника податку з Реєстру отримувачів бюджетної дотації виникають обставини, визначені п. 192.1 ПКУ, такий платник податків складає *розрахунок коригування* до відповідної податкової накладної. Причому в другій частині порядкового номера даного розрахунку коригування платник податків також вказує код «2».

3. Дії платника у разі блокування зайво (помилково) складених ПН/РК

Податківців запитали: *чи подаються* пояснення та копії документів, необхідні для розгляду питання прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію податкової накладної / розрахунку коригування в ЄРПН, у разі зупинення реєстрації зайво (помилково) складених податкової накладної / розрахунку коригування?

У підкатегорії 101.18 «ЗІР» податківці нагадали, що Порядок зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних затверджено Постановою КМУ від 11.12.2019 р. № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» (далі — *Порядок зупинення*).

Порядок прийняття рішень про реєстрацію / відмову в реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних затверджено наказом Мінфіну від 12.12.2019 р. № 520 «Про затвердження Порядку прийняття рішень про реєстрацію / відмову в реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» (далі — *Порядок прийняття рішень*).

Відповідно до п. 10 Порядку зупинення у разі зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в ЄРПН контролюючий орган протягом операційного дня надсилає (в електронній формі у текстовому форматі) в автоматичному режимі платнику податку квитанцію про зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування, яка є підтвердженням зупинення такої реєстрації.

У *квитанції про зупинення реєстрації* податкової накладної / розрахунку коригування зазначається, зокрема, пропозиція щодо надання платником податку пояснень та копій документів, необхідних для розгляду питання прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію податкової накладної / роз-

рахунку коригування в ЄРПН або відмову в такій реєстрації (п. 11 Порядку зупинення).

Податківці нагадали, що у разі зайвого (помилкового) складання податкової накладної / розрахунку коригування первинні документи щодо постачання товарів/послуг, зазначених у таких податковій накладній / розрахунку коригування, відсутні, тому для розгляду питання прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію зайво (помилково) складених податкової накладної / розрахунку коригування в ЄРПН платник податків може подати лише письмові пояснення.

Вони підкреслили, що водночас **Порядком** прийняття рішень визначено **право, а не обов'язок** платника податків надавати документи, необхідні для прийняття рішення про реєстрацію податкової накладної / розрахунку коригування в ЄРПН.

Враховуючи норми Порядку прийняття рішень та п. 44.1 ПКУ, платник податку може **не подавати пояснень та копій документів**, необхідних для розгляду питання прийняття контролюючим органом **рішення про реєстрацію в ЄРПН** зайво (помилково) складених податкової накладної / розрахунку коригування.

4. Рейдерська атака: чи можна за зверненням платника податку виключити «злочинні» ПН з ЄРПН

ДПСУ у консультації **від 11.02.2020 р № 533/6/99-00-04-01-03-06/ПК** розглянула звернення платника податку про порядок складання, подання та виправлення помилок у ПДВ-звітності внаслідок **рейдерської атаки**.

Товариство повідомило, що внаслідок злочинних дій шляхом підроблення документів було змінено відомості про власників та директора товариства в ЄДР, після чого зловмисниками були зареєстровані податкові накладні в ЄРПН, а також подано податкову декларацію з ПДВ за серпень 2019 року.

Платник податку просив роз'яснити, як подати уточнюючий розрахунок до податкової декларації з ПДВ за серпень 2019 року, а також як звітувати з ПДВ за вересень — жовтень 2019 року, за умови що товариство не визнає господарських операцій, на підставі яких були зареєстровані в ЄРПН податкові накладні за період **08–10.2019 р.**

У своїй відповіді податківці абсолютно справедливо зазначили, що ПН, складена без фактичного здійснення операції з постачання товарів/послуг, може бути визначена платником податку як **зайво** складена. На дату виявлення факту безпідставного складання ПН платник податку має право скласти **РК** на зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг до ПН, визначеної ним як зайво складена, та направити його отримувачу (покупцю) товарів/послуг для реєстрації в ЄРПН.

Податківці наголосили, що чинним законодавством **не передбачено** виключення з ЄРПН зареєстрованої платником податку ПН за зверненням такого платника податку.

Разом з цим згідно з п. 20 Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних, затвердженого Постановою КМУ **від 29.12.2010 р. № 1246**, у разі надходження до ДФС рішення суду про реєстрацію або скасування реєстрації ПН/РК, що набрало законної сили, такі ПН/РК реєструються після проведення перевірок, визначених п. 12 цього Порядку (крім абзацу десятого), або їх реєстрація скасовується. При цьому датою реєстрації або скасування реєстрації вважається день, зазначений у такому рішенні, або день набрання законної сили рішенням суду.

Крім того, ДПСУ зазначила, що разом із вчиненням дій щодо скасування реєстрації ПН у ЄРПН як зайво складеної платник податку не позбавлений права подати **уточнюючий розрахунок** до податкової декларації (у порядку п. 50.1 ПКУ).

Єдиною підставою для **відмови** в прийнятті такого УР в електронній формі є **недійсність кваліфікованого електронного підпису або печатки** такого платника податку, у тому числі у зв'язку із закінченням строку дії відповідного сертифіката відкритого ключа, за умови що такий УР відповідає всім вимогам електронного документа та наданий у форматі, доступному для його технічної обробки.

Таким чином, у консультації ДПСУ дійшла висновку, що законодавством **не передбачено виключення з ЄРПН** зареєстрованої ПН за зверненням платника податку, навіть якщо такі ПН реєструвалися внаслідок **злочинних дій**.

ВТОМИВСЯ ВІД
ІНФОРМАЦІЙНОГО СМІТТЯ?

ЧИТАЙ ЛИШЕ ТЕ, ЩО МАЄ СЕНС, НА

WWW.UA.NEWS

UA NEWS

5. Відповідальність за реалізацію пального або спирту етилового без реєстрації платником акцизного податку

Податківців запитали: яка відповідальність застосовується за здійснення СГ операцій з реалізації пального або спирту етилового без реєстрації платниками акцизного податку (у тому числі у разі анулювання реєстрації)?

У підкатегорії **114.09** «ЗІР» податківці роз'яснили, що за реалізацію пального або спирту етилового особою, яка не зареєстрована платником акцизного податку з реалізації пального або спирту етилового (у тому числі у разі анулювання реєстрації), застосовується:

- штраф у розмірі **100%** вартості реалізованого пального або спирту етилового (п. **117.3** ПКУ);
- штраф у розмірі **170** грн за кожне неподання або несвоєчасне подання декларацій акцизного податку за податкові періоди, у яких було здійснено таку реалізацію, а у разі повторного порушення — **1020** грн (п. **120.1** ПКУ);
- до керівників та інших посадових осіб — адміністративна відповідальність згідно зі ст. **163¹** КУпАП.

Дії, передбачені частиною *першою* ст. **163¹** КУпАП, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те саме порушення, — тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі від **10** до **15** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (частина *друга* ст. **163¹** КУпАП).

6. Виявили помилку у фінансовій звітності: як виправити?

Податківців запитали: чи необхідно подавати до контролюючого органу *виправлену* фінансову звітність та яким чином, якщо виявлені помилки у фінансовій звітності вплинули / не вплинули на показники *Податкової декларації з податку на прибуток підприємств*?

У підкатегорії **102.20.02** «ЗІР» податківці роз'яснили, що підприємства можуть подавати уточнену фінансову звітність на заміну раніше поданої фінансової звітності за результатами проведення аудиторської перевірки з метою виправлення самостійно виявлених помилок або з інших причин. Подання та оприлюднення уточненої фінансової звітності здійснюються у такому самому порядку, як і фінансової звітності, що уточнюється.

Якщо внаслідок виявлених у фінансовій звітності помилок підлягають уточненню показники Податкової декларації з податку на прибуток підприємств (далі — *декларація*), таке уточнення здійснюється відповідно до положень ПКУ:

— із поданням до уточнюючої декларації уточненої фінансової звітності за відповідний звітний період;

— у складі звітної декларації з поданням до додатка **ВП** фінансової звітності за звітний (податковий) період, що уточнюється, із зазначенням позначки в таблиці **З** «Наявність поданих до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств додатків — форм фінансової звітності за звітний (податковий) період, що уточнюється» додатка **ВП** до декларації.

Якщо показники уточнюючої фінансової звітності не вплинули на показники декларації, платник податку подає уточнюючу фінансову звітність за відповідний звітний період у такому самому порядку, як і фінансову звітність, що уточнюється, без подання уточнюючої декларації.

7. «Загальний» ФОП передплатив бухгалтерське видання: чи будуть ФОП-витрати

У консультації ГУ ДПС у Волинській області від **20.02.2020** р. № **701/ПК/03-20-33-01-06** податківці з'ясу-

вали, чи має право підприємець включати до складу витрат оплату передплати на бухгалтерські видання.

Вони нагадали, що п. **177.4** ПКУ визначено *перелік* витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів ФОПа від провадження господарської діяльності на загальній системі оподаткування, в тому числі інші витрати, до складу яких включаються витрати, що пов'язані з веденням господарської діяльності.

Таким чином, підкреслили податківці, ФОП має право включати до складу витрат оплату передплати на бухгалтерські видання, яка безпосередньо пов'язана з отриманням доходу протягом календарного року, на підставі документального підтвердження факту їх сплати.

Отже, у разі оплати у грудні **2019** року передплати на бухгалтерське видання понесені витрати відображають у графі **8** Книги обліку доходів і витрат за підсумками робочого дня, протягом якого здійснено витрати. Такі витрати також враховують при обчисленні чистого оподаткованого доходу у майновій декларації за **2019** рік.

Зі *свого* боку зазначимо: якщо періодичні видання передплачує підприємство, то ми говоримо про *витрати майбутніх періодів*, яким властиві деякі *особливості*: у бухобліку вартість передплати на періодичні видання обліковується на рахунку **39** «Витрати майбутніх періодів». Витрати, відображені на рахунку **39**, списуватимуться поступово, у міру надходження номерів передплатних видань.

8. Суд підтримав бізнес у праві не допускати органи контролю до перевірок, якщо відсутні затверджені уніфіковані форми актів перевірок

У Державній регуляторній службі пояснили, чи є право в бізнесу *не допускати* до перевірок органи контролю, якщо *відсутні* затверджені уніфіковані форми актів, які складаються за результатами перевірок.

Для переконливості своєї позиції фахівці регуляторної служби підкріпили її судовими рішеннями, що набрали законної сили.

Наведемо стислі висновки з цих рішень:

1) уніфіковану форму *акта перевірки* дотримання вимог природоохоронного законодавства, розроблену з урахуванням положень Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 342, не затверджено*. Тому скажник мав визначені Законом від 05.04.2007 р. № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» підстави для недопуску посадових осіб до перевірки (постанова Третього апеляційного адміністративного суду від 05.02.2020 р. у справі № 335/12240/19);

2) підприємство *не допустило до перевірки* Держпраці, оскільки нею *не* затверджено та не опубліковано на офіційному веб-сайті уніфіковану форму акту. Таким чином, оскаржуваний наказ про анулювання дозволів (прийнятий на підставі акта про недопуск до перевірки) прийнято з порушенням вимог Закону № 877-V (постанова П'ятого апеляційного адміністративного суду від 05.02.2020 р. у справі № 540/1990/19);

3) органи *держнагляду* (контролю), які *не затвердили і не оприлюднили уніфіковані форми актів*, що відповідають *новій Методиці*, *втратили* можливість проводити держнадзор (контроль), оскільки за результатами перевірок є можливим складання *актів перевірок винятково* за уніфікованою формою (постанова Сьомого апеляційного адміністративного суду від 13.02.2020 р. у справі № 824/1058/19-а);

4) акт, складений ГУ Держпродспоживслужби у Вінницькій області за результатами перевірки за формою, що *не відповідає* вимогам Постанови КМУ № 342, не міг бути основою для застосування санкцій у вигляді штрафу. Це є достатньою підставою для скасування постанови ГУ Держпродспоживслужби у Вінницькій області про накладення стягнень (по-

* Постановою КМУ № 342 затверджено *Методику* розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

становна Сьомого апеляційного адміністративного суду від 26.12.2019 р. у справі № 120/1254/19-а).

9. Суд розтлумачив можливість зарахування зустрічних вимог з нерезидентами

Випадки, за яких суб'єктам господарювання *забороняється* припиняти зобов'язання шляхом *зарахування* зустрічних однорідних вимог, мають визначатися виключно *законами* України. Однак жодних обмежень на використання такого способу розрахунку за зовнішньоекономічними операціями законами України не передбачено. Одночасно чинним законодавством також не заборонені та не обмежені законні форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями, що не передбачають надходження іноземної валюти на рахунок резидента.

Про це заявив ВС/КАС у Постанові від 31.01.2020 р. у справі № 1340/3649/18 і сформував нову правову позицію, згідно з якою резидент є вільним у виборі форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями з числа тих, що не суперечать законам України. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог є складовою гарантованою Конституцією України права на свободу підприємницької діяльності та може бути обмежено виключно законами України.

Водночас навіть за наявності заборони зняття з контролю експортних операцій клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань шляхом таких операцій на контролі саме по собі не тягне за собою наслідків у вигляді застосування штрафних санкцій (пені) за порушення строків розрахунків.

Зі свого боку зазначимо, що Велика Палата Верховного Суду вважає, що зарахувати вимоги в *різних* валютах не можна, оскільки порушується *однорідність* зобов'язань (ч. 1 ст. 601 ЦКУ).

Так, у Постанові БП ВС від 01.10.2019 р. у справі № 910/12968/17 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/84697559) судді не побачили однорідності з огляду на те, що гривня і долар США (хоча і є грошовими коштами) — різні валюти, які згідно з умовами договорів не є рівнозначними.

Отже, при проведенні *зарахування* зустрічних однорідних вимог суб'єкти господарювання мають врахувати *не тільки* той факт, що обидва зобов'язання виражені *в грошах*, але й що вони повинні мати *однаковий еквівалент виконання* зобов'язання, тобто гривня — гривня, долар США — долар США, євро — євро.

Консультації з оптимізації бізнес-процесів для зростання прибутковості
вашого бізнесу, вирішення проблем, семінари та тренінги для вас і вашого персоналу.

Великий успішний досвід.

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199

10. Як заповнювати в кадровій документації назви посад для жінок — поради Мінсоцполітики

Схоже, новий *Український правопис* дійшов і до *кадрової* документації. Тому Мінсоцполітики в листі від 06.12.2019 р. № 259/0/193-19 довелося пояснювати, як бути з назвами посад (професій), що вживаються у формі жіночого роду:

1) назви посад (професій) у штатному розкладі визначаються відповідно до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 р. № 327 (далі — *Класифікатор професій*). У ньому дійсно назви посад (професій) наводяться у формі чоловічого роду, крім назв, які вживаються винятково в жіночому («*Друкарка*», «*Економка*», «*Нянька*», «*Покоївка*», «*Швачка*» тощо);

2) Постановою КМУ від 22.05.2019 р. № 437 було схвалено нову редакцію Українського правопису, п. 4 параграфу 32 якого передбачено утворення іменників на позначення осіб жіночої статі від іменників чоловічого роду.

У зв'язку із цим фахівцями Міністерства був підготовлений *проект* Змін № 9 до Класифікатора професій, у якому враховуються зазначені вимоги, а саме абз. 22 розд. 3 «Основні положення» Класифікатора професій пропонується викласти в новій редакції. Вона дозволить у разі необхідності адаптувати професійні назви робіт для визначення жіночої статі. Наприклад, «*інженер — інженерка, верстатник широкого профілю — верстатниця широкого профілю, соціолог — соціологиня*»;

3) назви посад (професій), у яких використовуються слова «*проект*», «*кафедра*» тощо, наприклад «*Завідувач кафедри*» (код 1229.4), «*Керівник проектів та програм*» (код 1238), «*Головний інженер проекту*» (код 1237.1), будуть приведені у відповідність до норм та правил Українського правопису при формуванні *нової* версії Класифікатора професій.

На думку *Мінсоцполітики*, при внесенні запису про назву роботи до кадрової документації *можна* застосовувати *новий* Український правопис.

Водночас *Мінсоцполітики* звертає увагу на наявність *комп'ютерних* програм, які обробляють інфор-

мацію, що надходить, зокрема, при формуванні *Звіту* про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, надбавки, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 15.05.2018 р. № 511 (таблиця 5 форми № Д4); у зв'язку із цим *професійні назви робіт* (графу 12) мають відповідати *Класифікатору професій*.

11. Верховний Суд роз'яснив умови самопредставництва юросіб

Колегія суддів Адміністративного суду ВС *повернула скаргу* працівникові юрособи, який намагався *підтвердити* свої *повноваження* на представництво юрособи *довіреністю*.

Верховний Суд у ухвалі від 03.02.2020 р. у справі № 160/6823/19 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/87363581) зазначив, що змінами, внесеними до КАС Законом від 18.12.2019 р. № 390-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва в суді органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення», розширено перелік випадків самопредставництва юридичної особи, суб'єкта владних повноважень та визначено, що «юридична особа незалежно від порядку її створення, суб'єкт владних повноважень, який не є юридичною особою, *беруть участь у справі через свого керівника*, члена виконавчого органа, іншу особу, уповноважену діяти від її (його) імені», а також визначено *перелік документів*, які можуть підтвердити відповідні повноваження: закон, статут, положення, трудовий договір (контракт).

Колегія суддів зазначила, що допуск такої особи до участі в справі можливий за умови *сукупної* наявності *обох* цих умов, а саме *участі через свого керівника* (тощо) та наявності «*повноважних*» документів. Отже, для визнання особи такою, яка діє в порядку самопредставництва, необхідно, щоб у відповідному законі, положенні чи трудовому договорі (контракті) було чітко визначено її право діяти від імені такої юридичної особи (суб'єкта владних повноважень) *без додаткового* уповноваження.

Увага!

Документи, *опис* яких поміщений у «*Док-огляді*», шукайте на *сайті* журналу «Бухгалтер» (kirshbuh.in.ua) у розділі «*Документи*».

www.samoe.in.ua

